

Christusban b6ldogul ki-mult
NEHAI NE MZETES
LASTOCI BORBA-
LA ASZSZONY

N A K. RMK II. 1061.

Tisztiben serényen, vigyázó, életé-
ben egyenesen jární igyekező

TISZTELETES FERFIUNAK

BAGOSI MARTON U-

R A M N A K,

A' Mándoki Ecclesiának böcsületes-

Lel. Pásztorának, Istenfélő Házas-

Társának meg-hidegedett Teste fe-

lett; An. 1667. 11. Jan. a' szo-

moru háznál lett együgyű

P R Æ D I K A T I O.

P A T H A I A N D R A S akkor

Kis Várdai Tanító által.

SAROS PATAKON,

Nyomtatott ROSNYAI JÁNOS által.

ELŐLJÁRO BESZED.

NEm valami külső világi dicséret-
től, melly némely nagy süvegű
tekintetes embereknek hely-
telen szokások, sem nem más
egyéb el-muló hijában-valóságtul vífeltet-
vén indíttatám erre Isten-felő Olvasó, hogy
ez egygyűgyű Tanítás mások szeme eleiben
kilyebb terjedgyen: mert sem az írónak
személye, sem az iráskának egygyűgyűlége,
magában arra nem érdemes, hogy vagy an-
nak olvasásában magát valakifárasztza, vagy
csak szeméit-is reá fordítania méltósztatla:
Mozdított azért engemet erre, nem egyéb,
hanem rész szerént Istenemhez való buzgó
indulatom, mint ki felől tudom hogy előt-
te leg-kissebb gradusban való jó indulattya is
embernek nem kedvetlen, ha tehetsége
nincsen-is, rész szerént némelly böcsületes
jó-akaró Uraimnak, és a' Christus munkájá-
ban edgyütt fáradozó kedves Atyámfiaiinak
serény szorgalmaztatások; mint kik között

némeltyek ezen tanítás idején jelen lévén, sokszor kértenek erre való hajandóságra, ajánlván készségeket chez illendő kevés költségnek-is reá való fordítására; mint többek között, T. Thasnádi János Uramnak, erről való *instantia*jával egyben kötött jó indulattya cseledek szerént is megbizonyította: Rész szerént az üdvözült Isten-félt és ez időben méltán jó nevet érdemlő keresztyén Aszszonyhoz, és annak gyászos állapotra jutott tőkéletes Urához, rendemen lévő bocsúletes Atyámfiahoz való szoros jó akaratú köteletségemnek emlékezteti. A' kinél Istennek bővebb talentuma vagyon, az rendesebbet írhat, a' ki viszont magamhoz hasonló egygyűgyűség-gel vagyon, az élhet véle hasonló alkalmatossággal ha akarja.

Légy jó egészségben.

KEZDŐ BESZED.

Az Istennek amaz kedves szolgájának, a' bánatos Prophétának Jeremiásnak, keserves és siralomra kifizető szomorú panaszszal egyben

egyben-kötöttett szavai jutának eszemben e bánkodó szomorú alkalmatossággal, ki az Isten népe képében, jelen való szomorúságának bánattal való szemlélésére kényszeríti azokat, a' kik csak mulóvan sajdíthatták-is előbbeni boldog állapotának el-hányatlását, Thren. 1. 5. 12. 13. így szól: Ne legyen néktek nehéz mindnyájan kik által mentek az úton, tekintsetek-meg és lássátok ha vagyoné olyan bánat mint az enyim, &c.

E' bánatos Koporsó mellett nagy keserűséggel meg-terheltetve bánkodó bocsúletes kedves Atyánkfia, maga szomorú példájával hasonló mondhat nekünk, és bizony nem sok vetélkedéssel véle meg-eggyezhetünk, hogy egy nem lehet nagyobb bánat mint az övé, mert igen nagy keserűségnek váratlan terhe ereszkedik ő reá onnat fellyúl a' mindenek Urától, tüzet bocsát a tsontaira, és nagy jelét mutatá az Ur az ő haragjának ő rajta, hálót vete lábaira, meg-kötözé őtet hogy szabados élete ne lehetne, püsztvá tövé őtet, nem el-fogyatván maradékit, hanem inkább azoknak kedvessen nevelő Anyai törőköket ki-vágá, hogy maga után ideig való szomorú házában azok környül senki Anyai-hűséggel ne vigyázhatna. El-vővé az ő segétségét, el-voná ékeségét. bújdosá-

ának esztendei között, mint Jákóbtul szerelmes Ráchelét és mind magának, s mind neveletlenét árváinak 17. esztendők folyása alatt kedves árnyékot tartó zöld borostyán fáját éretlen gyümölcsével ki-vágá, és meg-hervasztá. E szomorú alkalmatosság hozott tégedet most ide, szomorú gyülekezet. Hogy azért e rendes fáradságtok-is hijában ne essék, mindnyájan magunk meg alázásával imádjuk a' mi teremő Szent Istennünket így szólván: Mi Atyánk, ki vagy, &c.

TEXTUS.

Ezech. 24. 15. 16. 17. 18.

Es lőn az Urnak beszéde én hozzám mondván: Embernec fia, Imé én el-veſsem te tüled csapással, &c.

V Alamelly terhes bűnökért következhető nagy szomorú romlásnak valami módon való el-háritására minémű támasznak

masznak szokták az emberek hátokat vetni, az Isten régi népe példája csálhatatlanul c-lönkben adgya, ki hogy a' köz romlást (mely felől a' Prophéták szavait szaporán hallják vala) és annak alkalmatosságát nyakárul le-rázhatná egy nagy el-dúlhetetlen támaszt vetett vala háta megé a' veszedelem ellen, melly nem egyéb volt, hanem az Istennek erős Frigy-kötése, mely szerént Isten arra köté magát, hogy ez népet minden egyéb népek felett való indulattal szeretné, közöttte való lakásra bizonyossan magát ígéré, így szólván: Itt lakozom, ez az én nyugodalmam. *Psal. 132. 14.* kihez-képest még a' Szentek-is azt kiáltják vala: Nem cselekedett úgy semmi nemzetséggel, &c. *Psal. 147. 20.* Melly frigy-kötése Istennek erős lévén a' választott Szentekben senki azt hijában valóvá nem tőtte. *Rom. 9. 4. 6.* De ugyan ezen frigyos népnek nagy része, a' szövetséget, Istenéhez való hidegségével, tiszteletinek meg-ferteztetésével igen meg-mocskolván és annak köteleit meg-szaggatván. *Jerem. 5. 5.* Végte-re-is csak azt monda Isten: Ne bizzatok A 4 hazug-

hazugságban eszt mondván: Az Urnak Temploma, az Urnak Temploma, &c. Jer. 7. 4. Meg-is mutatá Isten e' bizodalomnak haszontalanfágát, mert mindgyárt ez után, Silóban igazitá firalmas példáért, *ibid.* 12. 14. E' szomoru változást sok-képpen adta Isten értésére e' népnek; néha hasonlatosságalatt: mint, Jerem. 25. 10. 11. Néha Typusok alatt: mint Ezech. 5. 1. 2. 3. 4. &c. Lásd ott. Néha szemek láttára meg-esett szomoru magános példának mutatása alatt, mint ez elolvasott beszédeknek alkalmazatossága mutattya,; az holott az Ezechiel Propheta felesége szomoru halála felől való hír-tételnek, és annak bé-telésének példája alatt, jelenti Isten e' népnek mindentől fogva való közönséges utólsó veszedelmes változását, melly annál terhesebb szivbádgyasztó nehézséget hordoz magával, hogy Isten ez népet keserveffen meg-veri, s' azonban sirni sem engedi. Ennek példáját forgattya az *Ur in verbis prælectis*.

S U M M A.

Melleyekben Isten a' Propheta felesége halála felől, kemény és igen szokatlan fenyegetés sze-

tés szerént hirt téfzen magának a' Prophétának; és mint visellye magát, arrul is Isten-től szomoru parancsolatot vészén, a' dolognak szomoru ki-menetelivel edgyütt.

H A R O M R E S Z E K R E O S Z O L N A K.

- I. *Vagyon a' Propheta Felesége halála felől való hír-tétel.* 15. 16.
- II. *Mint visellye magát ez állapottyában, Istének arrul való parancsolattya.* 16. 17.
- III. *E' hír-tételnek szomoru ki-menetele, és bé-telYESÉSE.* 18.

Az I. Részben ezek vannak.

1. *Az Isten cselekedetinek meg-erőssítése.* 15.
2. *A' Prophétának megszóllítása.* 16.
3. *Az Isten cselekedetinek szomoru megjelenése.* *ibidem*.

1. Es lőn az Urnak beizéde én hozzám. Azoknak szokott vala régen az Isten beszélni, a' kiket rend-kivül meg-intvén bizonyos parancsolatokat ad vala szájokban, hogy azokra az embereket tanítanak, és az Isten jöendő dolgait meg-mondanak, mint ez a' Prophétáknak az Ur-tól vőtt gyakorta való beszédekből meg-tettzik, kik inkább

A s

minden

midenkor az Istennek, az nép előtt mondan-
dó szavait így erősitik-meg: Ezt mon-
gya az Ur: Így szólja Jehova: Ezt mongya
az Urnak szája, &c. Így itt-is: Es lőn az Ur-
nak beszéde, &c. ezért: hogy senki az Ur-
nak dolgait költött dolognak ne tartaná,
hanem lenne hiteles, és erős, &c.

Meg-szöllittya. 2. Az Ur a' Prophétát.
Y. 16. Így szólván: Embernek fia. Sok kar-
ban vannak az embereknek fiai, én mind
elől nem forgathatom, nem is szük-
ség. Nem ujság mindazáltal hogy Isten egy
némellyeket az emberek közzül így hívott,
mint maga-is a' Christus magát gyakor he-
lyeken így nevezte. *Matth. 8. 20. &c. 25. 31.*
& 26. 24. &c. Danielt-is így nevezte az An-
gyal az Ulai folyó viznél. *Dan. 8. 17.* Eze-
chielt pedig sokszor ekképpen hitta Isten,
nem egyébért, hanem hogy emberierőte-
lenfégét, és romlandóságot jelentené, noha
fok titkos dolgok, Isteni jelentések által né-
ki, és a' több Prophétáknak-is tudtokra va-
lának, &c.

3. Meg-jelenti Isten néki az ō jövőendő és
hamar végben viendő cselekedetét *ibidem.*
Imé én el-veszem tőled, &c. melyben 1. A
dolog-

dolognak bizonyosságát mutató íge vagyon:
Imé: ez kettőt mutat: 1. A' dolognak közel
vóltát. 2. Bizonyos vóltát. 2. Az el-vétel-
nek főbb oka, e' szóban: *En.* Az nem más,
hanem a' mindeneket szabadossan cselekedő
Sz: Isten, kinek kezeit senki meg nem fog-
hattya, és mit cselekeszik nem mondhattya.
Job. 9. 12. 3. Az el-vévésnek cselekedeti
vagyon e' szóban: *El-veszem,* melly csak an-
nyit téfzen: hogy meg-fosztani attul, és to-
vább azt az ō birtoka alattnem tartani. 4.
Módgyát-is meg-jelenti az el-vévésnek e'
mondásban: *Csapással,* mel-lyen akar szűlész-
nek fájdalma értesék, akar dög-halálnak
rend-kivül való mérge, mindenik elég nagy
csapása Istének, melyben az Isten keze miatt
senki meg nem maradhat, haragja miatt meg
nem álhat, hanem meg-kell romlani, *Psalms.*
90. 7. esztendeit mint a' beszédet meg-kell
emészteni *ib. y. 9.* 5. Az ō cselekedetinek
czélyát-is ki-fejezi mondván: *El-veszem a te*
szemeidnek kívánságát, ez nem egyéb hanē,
a' Prophéta felesége. *Lásd y. 18.* Az Isten-felő
Asziszony-állatok, méltán neveztetnek így,
nem csak a' külső formára nézve, holott né-
ha az ollyanok, meg-szegényítik férjeket,
és több-

és többire ollyak mint a' testben lévő rothadás. *Prov. 12. 3.* Hanē: 1. A' kerésztyénségre és abban való álhatatóságra nézve. 2. A' kegyességben és annak gyakorlásában való gyorfalkodásra nézve. 3. Az ő házokban lévő dolgai és egyszer s' mind cseledi, s' gyermeki környűl szorgalmatóságira, és Anyai hűséggel való dajkálkodására nézve; mert mind ezekre és egyéb ezekhez hasonló *virtusokra* nézve mondgya Salamon *in dicto loco. Prov. 12. 3.* A' gyors Aszszonyt az ő férjének Coronójának, melytől mikor Isten valakit meg-foszt, el-vészti akkor a' szemnek kívánságát.

MASODIK RESZ.

Mint viséllye magát ez állapottyában a' Prophéta, arrul Isten így parancsol. *Ne sírásd, &c.*

E' részbe a' Prophétához Istennek kettős tilalmazó vagy erőssítő parancsolattya vagon: Az első közönségessebb, a' másik kiváltképpen való: 1. Közönségessebben azt mondgya Isten: *Ne sírásd*, ne jajgasd, könyved ne mennyen, &c. Ezek folynak, (a' mint tudgyuk) a' szívnek keferűségéből, és bel-

és belső szomoruságából, melytől az igen meg-keferedett, s' búval meg-terheltezt ember magát nehezé őhattya, hogy meg ne szomorodgyék, és sírára ne fakadgyon, szívének kívánságátul való meg-fosztatásakor, im értitek mindazáltal hogy Isten a' Prophétát meg-tiltya. 2. Kiváltképpen való parancsolattal azt mongya Isten néki, nem hogy síratná, de még ingyen külső jelét se mutassa sírálmának; s' így szól: 1. Főre való ékekségedet kösd-fel, az az: Elébbeni szokásod szerént más fűvegbéli felső ékekséget ne tégy fejedre, hanem a' mint mászor cselekedtél a' mikor semmi gondod nem vólt, &c. Egyébiránt a' Sidók ilyenkor vagy fejeket meg-mezitelenítik vala, méltatlanoknak ítélvén magokat arra hogy szokot ékekségekben járnának, vagy azokat bé-fedezik vala, mint kik nem volnának méltók hogy vagy világosságot lássanak, vagy egyebek az ő személyeket meg-rekinthessék, vagy azoktól az ő arczélatryokban szemléltethessenek. 2. Azt mondgya Isten néki: Saruidat vedd lábaidban. Saru nélkül járnak vala azok, vagy nagy szomoruságnak, vagy igen terhes nyomoruságnak idején, mint a'

Dávid

Dávid példája mutattya, ki Absolon előtt való futása közben, meztelen lábbal szomoruvan mégyen vala. *2. Sam. 15. 30.* 3. Azt mondgya: Felső ajakidat bé ne fedezd. Ez is szokásban vala a' régieknél hogy az ő szájakat, sőt még orcájokat-is közönséges szomorúság idején bé-fedezik vala, mint Isten magais meg-parancsolta vólt a' poklos embereknek magok viseléséről írott törvényben. *Levit. 13. 45.* Másutt-is Micheás által meg-jövendőltette, hogy a' látók az ő gyalázattyokat szájak bé-dugásával fogják ki-jelenteni. *Mich. 3. 7.* Dávid-is bé-fedezte vala orcáját, és úgy jajgattya vala Absolon fiát. *2. Sam. 19. 4.* Itt pedig Isten a' Prophétának ellenkezőt parancsol. 4. Azt mondgya: ^{*Joel 2. v. 1. c. 1. v. 1.*} Es férfiaknak kenyereket ne egyed. Az holott minden torban való lételt, torozást, és abban való ételt italt meg tilt, mert szokásban lehetett ez-is az akkori emberek között-is; hogy a' szegényeket halotti temetésnek alkalmatosságával vagy jól tartották, vagy hozzájuk ételt italt szolgálattanak; vagy még az értékessebbeket-is szomorúságok enyhítésére házokhoz az halottas emberek bé-szólították, s' étellel ki-nálták.

HALOTTI PRÆDIKATIO. 15
nálták. De mind ezektől Isten a' Prophétát meg-tiltotta.

K E R D E S.

Miért tselekedte légyen pedig Isten mind ezeket? Nem oka nélkül kérhető valaki, holott mind a' természetnek rendi, s' mind az régi Sidók szokása, s' mind a' Szentek példái ellenkezőt mutatnak? A' természet rendi arra mutat, hogy annak el-romlása sirásra fakasztja az érzékeny állatokat, az emberek sőt még a' barmok-is szánnyák az ő fajzattyok romlását. A' Sidók és a' Szentek példája-is úgy tanít, hogy azok-is felette igen siratták a' meg holtakat, mint Aron Papot a' Sidók harmincz napokig. *Num. 20. 29.* Mósest-is azon Izrael fiai ugyan annyi ideig. *Deut. 34. 8.* Jóseph-is siratta Jákóbot *Genes. 50. v. 1.* Az Ægyiptombéliek-is azon Jákóbot hetven napok alatt gyászolták *ibid. v. 3.* Abrahám-is az ő Sáráját. *Genes. 23. 2.* Christus Urunk maga-is meg-könyvezte Lázárt. *Johan. 11. 35. &c.* Mi az oka hát hogy az Ur itt Ezechielnak ennyire ellenzi?

FEL. I. Nem mindenekre közönségesen tartozó parancsolattya vala ez az Istennek, hanem kiváltképpen való, a' kiváltképpen

képpen valókrul penig a' közönségeffekre nem következik.

2. FEL. Az halottaknak siratása a' régi törvényben a' Fő Papi-rendektől vala megtiltva Istenről. *Lásderről Levit. 10. 6. és 21. v. 10. 11.* 1. Hogy más egyéb köz-emberektől magokat ezzel is külön szakasztanak. 2. Hogy Sz. és igen méltóságos tisztekben való el-járásban a' miatt fogyatkozás ne lenne, mert azoknak az Isten előtt szüntelen kell vala szolgálni.

3. FEL. Az Isten közönséges büntetésének nagy tapasztalható jele vala, valamelly meg-holtakat illendőképpen, és valami nagy alkalmatosság érkezvén nem sirathatni, mint a' régi Sidók, Jórám, és Joáchin, Josiás fia példái mutatták. *Jer. 16. 4. 5. 6. 2. Chron. 21. 19. Jer. 22. 18.* mellyeket szerzett az Isten népére hozott nyomorúságnak nagy volta: Miképpen az Ezechiel Prophéta felesége példája alattis azt akarta Isten kifejezni, hogy noha tudni-illik a' Jerusálembéli Templó, a' Várossal, annak lakosival, feleségekkel, gyermekekkel, iffiakkal, szűzekkel, &c. oda léfznek mindazonáltal nem sirhatnak, vagy azért hogy a' nyomorúságnak nagy volta

nagy volta miatt azt nem tehetik; vagy azért hogy az ellenségnek nagyobb szorogatást azzal el-kerülhessék, ugy-mint kik előtt meg nem mernék cselekedni hogy bánkodnának várasok, és nemzetségek veszedelmén.

4. FEL. Ez tilalom szolgál vala a' Prophétának a' nép előtt való maga viselésére, hogy szemek láttára ne jelentse bánattyát, és szomorúságot ne tetteffen, ezért hogy a' Prophétának illyetén maga-viselésével végben vihetné Isten azt a' mit akar vala, tudni-illik; hogy a' nép-isnem sirathattya, sem Jerusálemet, sem abban való Templomot, feleségeket és gyermekeket, noha Isten elrontaná erősségeknél kevélységet, és szemeknek kívánságát. *Lásderről alább v. 21. 22. 23. &c.* De a' Prophétától az magában való belső fohászkodás nem vala tilalmas. *v. 17.* fohászkodván vesztettséggel légy, &c.

HARMADIK RESZ.

Ez hír-tételnek szomorú ki-meneteli vagon, vers. 18. Szóllék azért reggel a' népnek és estvére, &c. Ertelme ez rövideden: Minek-utánna a' Prophéta az Istennek akaratyát

rattyát mind az Ő maga felesége halála felől, s' mind az városnak veszedelme, és a' népnek nagy változása felől megjelentette volna, nem halladott megszégedése az Isten cselekedetinek bétellyesfedése, hanem azon napon estvére meg-holt az Ő felesége, és akképpen cselekedett, a' mint Istentől meg-volt hagyva, &c.

TUDOMANYOK.

I. Tud. 1. Az Istennek szolgálattya mellett közelebb lévőktől-is eleitől fogva nem volt meg-tiltva a' házasság.

II. Tud. 2. Az Istentől el-fajult nép között lévő leg-szentebb és becsületesb emberekkel-is köz gyakorta a' nyomoruság. *Esa. 24. 1. 2.*

III. Tud. 3. Gyakorta az Isten az Ő szentektől-is, s' magához közelebb járó barátitól azt vészti-el, a' mi előttők leg-kivánatosb, hasznosb.

IV. Tud. 4. Az Istenfélő embernek, el-ötte való leg-kedvesb akarmelly dolgánál-is fellyebb kell tenni az Isten parancsolattját. Ezechiél Prophéta kérttség nélkül kedvelli vala feleségét, mindazáltal Istennél és az Ő pa-

az Ő parancsolattjánál nem tőtte fellyebb. Ne firaśd &c. Abrahám előtt kedves vala Iśák, mint edgyetlen egy, de még-is meg-őli vala az Ő parancsolattjára. *Genes. 22.* ezért mondgya Christus hogy a' ki nálánál fellyeb szereti feleségét, gyermekét, Attyafiait, &c. *Lásd Matt. 10. 37. Luc. 14. 26.*

V. Tud. 5. Nincsen semmi igazabb az Isten beszédénél, mert valamit Ő megmond, semmi abban el nem mulik. *Ÿ. 16. & 18.*

VI. Tud. Az egyedül mindeneket szabadoson cselekedő Istennek, szabados biróságában, uraságában vagyon, kit minémű csapással vagyon-ki az élők seregéből, vagy gyermek szülésnek terhes fájdalmával, vagy rendkívül való pestissel, vagy akarmi egyéb halálnak nemével, &c.

Szóllyunk rövideden az harmadikról; melly így vagyon:

T A N U S A G.

Gyakorta az Isten az Ő Szentektől, s' magához közelebb járó barátitól, &c.

Kivánatos vala Ezechiélnek az Isten Szent emberének kegyes életű felesége, de

Isten ki vágá az élők seregéből. Kedves vala Ábrahám előtt (ki Isten barátjának hivatattik vala *Jac. 2. 23.*) Sára, mint Jákóbnál is Ráchel, de mind kettőt meg-fosztá Isten. *Gen. 23. 2. É. 35. 18. 19.* Kivánatos és kedves vala kétség-kivül bősületes kedves Atyánkfia, e' fekete banatos koporsóban léa vő szerelmese néked, és a' te szerelmesidnek s' édes Nemzetének, de el-vévé reméntelen az igaz itéletű Isten, holtodig meggyászolhatatlan szomorúságodnak szokatanul való öregbülésére, s' ihon viszed már szemeidnek kívánságát a' temetőben.

Ennél igazabb beszéd egy nem lehet, az experientia-is erről bizonytságot tehet. 1. Mert Isten gyakorta aszt vész el, a' minél egy időben több nincsen, sem nem lehet, sem lenni nem szabad: ilyen a' férfit és feleség között való erős kötelesség, lehetnek az embernek gyermekei, fiai, leányi, kettő, három, s' néha több is mint Jóbnek *Job. 1.* ezek közül ha egy, s' kettő meg halis, mégis-némelyek közülök életben fenmaradhatnak, és az életben maradtak, az meg-holtakon vőtt szomorúságot meg-enyhítik, de a' feleség egy, egy időben, és ha Isten

ha Isten aszt el-kivánnya, mikor lehet más olyan, helyében? Csak Isten tudja.

2. Mert annyi ajándéki lehetnek Istennek gyakorta az egyben, hogy tizben, huszban, s' többekben is azok fel nem találthatnak; mert lehet valakinek ékes tekinteti, de az csak külső forma, s' igen változó, és csalárd, nem is mindenkor adhat elegendő kedveséget a' lelki-isméretnek. *Prov. 31. 30.* és nem térsen többet mint az első világbélieknek az embereknek leányhoz való szerelmek. *Gen. 6. 2.* ha egyéb a' mellé járulható ajándékok nincsenek, minémű 1. A' jó keresztyénség, s' kegyesség. 2. Az alázatosság. 3. A' hűség és a' tökéletesség, a' szeretetben, a' tiszta életben. 4. Az Istennes dolgokban való engedelmeség. 5. A' házigondviselés, és cselédek, s' gyermekek környűl Anyai-hűséggel való dajkálkodás: De ha ezek meg-vannak (mert ezek és ezekhez hasonló virtusók ékesítik a' jó Asziszony-állatokat. *1. Pet. 3. 3. 4.*) meg-vagy on ott mind a' szemnek, s' mind a' szivnek kívánsága; s' mikor Iste a' szemnek kívánságát el-veszi, el-veszi ezeket is, és mikor ezeket el-veszi, ama szit is el: El-vész hát Isten, baráti-

barátitúl, gyakorta azt, a' mi leg-kivánatosb, hasznosb és szükségeseb. Oh meg-gyászolhatatlan keserűség! oh fekete bánat! és felette igen nagy sziv bádgyasztó siralom!

Mi az oka vallyon, hogy az Ő Szenteivel Isten így bánik?

OKAI A' TUDOMANYNAK

I. Mert leg-nagyobb gyönyörűségnek akarja Isten olyankor nyakát szakasztani, hogy a' miben ember ideig gyönyörködött, meg-szünyyék, és tovább ne légyen, vagy ha léssen-is valaha, ki tudgya hol, s' mikor? Elenyerték vala Isten engedelmeiből régen a' Philistæusok a' Sidóktula' Frigy-ládat. *1. Sam. 4. v. 11.* azért hogy el-veszessék a' leg-nagyobb dicsőséget, *ibidem v. 21.* és ugyanakkor meg-holt a' Phineás felelége-is, hogy egyebek jó segittsége-től meg-fosztassanak, ha Phineás és az Eli Pap meg-hóltanak-is. *ibidem. v. 17. 18.*

II. Mert Isten abban akarja meg-probálni az Ő Szenteinek békecséges tűrésüket, mint Jóbert, kinek elsőben barmait el-hajtatni meg-engedé, az után fiait, leányit, hallatlan veszedelemmel meg-öleté, azért hogy

hogy meg-lássa békecséges tűrését, el-is érte Isten ebbé való végét, mert mind ezekben is Jób nem vétkezék, noha fejét meg-beretválá, ruháját meg-szakasztá, *Jób. 1. v. 20.* de semmi bolondságot az Ur ellen nem szólla. *vers. 22.* hanem Istennek hálákat ada. *v. 21.*

III. Mert szokása a' mennyei Urnak, hogy mennél nagyubb, és a' lelki dolgokban értelmesebb Sente vagyon, azt leg-nagyubb ostorral sújtyá, mert tudgya Isten kit bántson, mikor bántsa, miképpen és mivel. Példa Abrahám, kit Isten nagy dolgokkal kísértett, fokkal bántott, mint többek között ezek emlékezetesek: Mert 1. Isten őtet örökös földétől meg-fosztotta. 2. Idegen földre igazította *Genes. 12. 1.* 3. Szerelmes egy fiát Isákját, ölni vágni hatta. *Genes. 22. 2.* 4. Szerelmes feleségétől háromszor meg-fosztotta. 1. Pharahó által. *Genes. 12. 15.* 2. Abimelech, Gerar Királya által. *Cap. 20. 2.* 3. Az halál által. *Cap. 23. vers. 2.*

HASZNAI.

I. Tanító haszon. 1. Nem illik hát hogy az Isten Sentei, és hozzá közelebb járó barátai-is

ti-is magokat el-hidgyék, ha Isten szemek kívánságát üdőszeri nagy boldogságokra, előttök tartya, mert attula' mikor néki ugy tette hamar meg-fosztya, mint Abrahá-mot, Jákóbot, s' többeket.

2. Nem lehet hát, s' nem-is illik hogy zugolódgyanak az Ur ellen: 1. Mert ők tudgyák egyebeknél jobban Istennek ezi-ránt való utait, cselekedetit, és azoknak végeit, avagy csak tudni kell. 2. Mert Isten az Ővéinek, és akar kiknek-is, meg-bántó-dását leg-kiffebb dologban-is maga szabada-ságában tartya.

3. Ha valaki maga felől tudhattya, hogy néki mások előtt mind becsületi, s' mind kedvesége nagyubb lehet egyebeknél, nem bizhatik üdőszeri kedveségében, vagy mások előtt való bősületes állapottyában, mert Isten hamar, vagy kívánsága szerént (melly ritka,) vagy akarartya és kívánsága ellen, (melly gyakrabban ugy esik) bánatos Koporsóban szállittya, s' fetét sirban, taszittya.

MASODIK HASZON.

II. *Intés.* Te azért Istennek Szenté, bá-ráttya,

ráttya, hiva, akar hol, és akar ki légy; mi-kor Isten szemeid kívánságát el-veszi, s' meg szomorít. 1. Szomorkodgyál, de módgyá-val, ugy mint keresztyén, s' nem mint fel-támadás felől reméntelen Istentelen. 1. *Thef.* 4. 13. 2. Légy békeséges tűrő Abrahám-mal, Isákkal, Jákóbbal, Jóbbal, Ezechi-el, és az Isten szive szerént való emberrel, és kezedet ajakadra tévén *Psalms* 39. 10. meg ne bántsd Istent valami illetlenséggel, hogy szabados biróságban, sáfárságában belé kapni ne láttasál: Tudd-meg hogy Isten cselekedte, miért? Tudod rész-szerént, de Isten maga mindeneknél leg-jobban, azért te csak szenvedgy, fohászkodván Istened-hez mint az Urnak e' szegény szolgája Eze-chiel. 3. Ha cselédid vannak, árváid ma-radnak, vedd az Urra eziránt való gondodat, könyörögvén Istennek fohászkodással, hogy kegyessen talállyon módot azokra való pro-visioban. 4. Gondold-meg aszt-is hogy szerelmese, élete terhétől menekedett, és lelki ismértinek csendességében jó és üd-veféges készülettel lévén, örök dicsőséga-ban költözött, és annak minden jó és állan-dó gyönyörűséges javaiban részt vett.

Szerel-

Szerelmes Atyánkfia, becsületes jó akaronk, és közzülünk való, Istentől megbecsültetett rendünknek, de ellenben oh vi lágtul idegeneknek, és annak saját fiaitúl megvetteteknek egygyike; mindazonáltal az Úr munkájában hűséggel járó becsületes szolga társunk! Tenéked, és a te szerelmesidnek szóllok utólyára: Mire való ez rajtad lévő szokatlan gyász, mellyet kedved ellen magadra öltözel? Mire való ez fekete Koporsó? Kinek ez üdőben ah reméntelen ilyen módon való elődben tételét, oh hogy éred! Mit seregelnék a te édes árváid ilyen siránkozva? Es mire gyülekeztek szomoru házadhoz régi kedves emberid, feleid, barátid, becsületes Atyádfiai és akarmelley karban álló közel és távolú való jó akaróid?

Oh bizony mert néked szomoru napod virrada-fel utólyára az el-múlt 1666-dik esztendőbeli Karácson havának 26-dik napjára, szomoru lőn akkor a te ünneplésed! Szomoru tenéked és a te szerelmesidnek ez Új esztendőnek kezdeti! Mert többire azt cselekedé az igaz ítéletű Isten, hogy a te napod fényes délből elenyészszék, *Amos. 8. 9.* és szomoru homálynak érszakája környül fogja

fogja házadat, és befedezze orczádat! Oh bizony reád borula az Úr haragja, rajtad oszék az ő váratlan látogatása, rajtad telék a Prophéta felesége szomoru példája! Sok veszedelmes dolgok felől szóló jóvendőlé-
sid és szent tisztettedhez tartozó egyéb szükség-
ges foglalatosságid között, el-voná Isten től-
led, és neveletlen hét árváidat, azoknak
valamivel kevesebb ideig, de teréked tizen
hét esztendeig kedves árnyéket tartó ékes-
sen zöldellő Borostyánodat; Néhai Nemze-
tes, de már siralommal említendő Lastoczi
Borbáladat, mint kedves Racheledet, vagy
tisztaság szerető Sáradat, vagy dicséretes
alázatossággal tündöklő szerelmes Abigai-
lodat, kinek árnyéka alatt annyi számos ü-
dőknek el-folyása alatt-is lelked isméreti-
nek szomoruság és bántódás nélkül való
nagy csendességével nyugodtál. El-hagyott
vég-képpen; el-hagyott titeket-is édes ked-
vesen Anyai nagy hűséggel mellettek dajká-
lódó, neveletlen szerelmesi, és tovább való
gond-viselésteket le-tőtte. El-hagyott tége-
det-is oh keserűségnek édes Anya ez istene-
sen nevelt kedves leányod: Búcsút vett és
meg-vált túletek, becsületes emlékezetű ke-
resztyén.

resztyén életű, kedves mindē Attyafiai, minden nével nevezēdō ōtet bōtsūllō jó akarói, közel és távul: kinek reméntelen és ez ūdō-ban váratlan halálát bizonyára nem ok-nélkül bānnyátok: mert ha valaki a' gyors Asz-szony-állatok között méltó dicséretre, nem utolsó helyet érdemel ez-is azok között; elég bizonyosság lehet erre: 1. Az ō Istenes élete, és szorosabbban ahoz való köteleessége szerént, köz és magános helyeken Istenéhez való álhatos lelki buzgósága, s' buzgó álhatatossága; az Isteni szent tiszteletnek ferény gyakorlásában: neveletlen árvái környűl, mind kegyességre, és fűrű könyörgésekre gyakran ōsztōnōzō szent beszédeknek azokhoz való nyűjtásában, s' mind egyéb Anyai hűséggel való dajkaságának szűkséges meg-mutatásában. 2. Bōcsūlletes Urához való tőkélletes igaz hűsége, melly nagy okot adott arra hogy lenne néki Salamon mondtaként Coronája és ékessége, *Proverb. 12. 3.* a' tiszta életnek szeretője, a' gonosznak pedig gyomorból gyűlölője. 3. A' jó és Istenes dolgokban egyéb akarmely rendbélielkhez való dicséretes szelidősége, alázatos egygyűgyűsége; fekete

gyázban

gyázban maradt, Istenes életű édes Anyához, s' kedves nemzetéhez vala nagy szeléd engedelmeessége, és leányi, s' Attyafui hűséggel való tőkélletesége. Mind ezek és ezekhez hasonlō több belső külső jóságos dolgai ez jó keresztyén Asz-szony-állatnak (ki szent házasságának tizedik életlen, de az halál melegérűl meg hívadt gyűmölcsével ez fekete Kaporfőbā szoritatott) nem utolsó főt hólta után-is emlekezetit, fen tartó dicséreti nyilván szemetek előtt és elmétekben forogván; vagyon elégséges oka, hogy a' sárgító bű lelketeket nem kevesse érdekellye, és sziveteket nagy keserűségben meritse. De még-is hogy c' szomorú ügyben az alélt lélek magát bennetek valamennyire fel-emellye, szűkség igē hogy magatokat a' fellyebb említett tiszteitekhez alkalmaztassátok. 1. Ha szomorkodtok, módgyával legyen, hogy a' keresztyéniség határan túl ne hágyatok. 2. Békeességesűrők legyetek, a' Szentek példáit előrőkben tegyétek. 3. Az apro erőtlenekeket Isten gondviselésére hadgyátok, ki azokat, szokott Atyai kegyelmessége szerént el nem hadgya,

30. HALOTTI PRÆDIKATIO.
hadgya. 4. Kegyezségét kövessétek, hogy
ez szerelmesteknek példája szerént, tiis mi-
kor a' mindenek Urának úgy tettezik, Ko-
porfótokban, tisztességesen mehesse-
tek, örököszen állandó mennyei boldogsá-
got nyerhesse-tek, Amen.

In K. Várda 25. Jan. 1667.

